

**BOG'LOV VOSITALARI: TASNIFI, FARMAKOLOGIK
XUSUSIYATLARI VA ZAMONAVIY TIBBIYOTDAGI AHAMIYATI**

ALFRAGANUS UNIVERSITY

Farmatsevtika va kimyo kafedrasi dotsenti v.b.

Xudoyberdiyev Olloqul Isaqovich

Annotatsiya: Bog'lov vositalari yara va jarohatlarni davolashda, qon ketishini to'xtatishda hamda infeksiya asoratlarning oldini olishda muhim o'rin egallaydi. Ushbu tezisda bog'lov vositalarining tasnifi, fizik-kimyoviy va farmakologik xususiyatlari, shuningdek ularning klinik amaliyotda qo'llanish samaradorligi yoritilgan. Zamonaviy bog'lov materiallarining an'anaviy vositalarga nisbatan afzalliklari tahlil qilinib, ularni tanlash mezonlariga alohida e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: bog'lov vositalari, bint va doka, antiseptik bog'lam, gidrojel, yara parvarishi.

Kirish. Tibbiyot amaliyotida jarohatlar, jarrohlik aralashuvlari va turli yallig'lanish kasalliklarini davolash jarayonida bog'lov vositalaridan keng foydalaniladi. Bog'lov materiallarining asosiy vazifasi shikastlangan to'qimalarni mexanik, kimyoviy va biologik omillardan himoyalash, yara muhitini optimal holatda saqlash hamda regeneratsiya jarayonlarini faollashtirishdan iborat. So'nggi yillarda farmakologiya va biomateriallar sohasidagi yutuqlar natijasida yuqori samaradorlikka ega zamonaviy bog'lov vositalari ishlab chiqilmoqda.

Asosiy qism

Bog'lov vositalarining tasnifi

Bog'lov vositalari kelib chiqishi, tarkibi va vazifasiga ko'ra quyidagi guruhlariga bo'linadi:

An'anaviy bog'lov vositalari

doka, bint, paxta;

asosiy vazifasi – yara yuzasini yopish va qon ketishini kamaytirish.

Antiseptik bog'lov vositalari

antiseptik va antimikrob moddalarga singdirilgan bog'lamlar;
infeksion jarayonlarning oldini olishda muhim ahamiyatga ega.

Biologik bog'lov materiallari

kollagenli, alginatli bog'lamlar;
to'qimalar regeneratsiyasini rag'batlantiradi.

Zamonaviy sintetik bog'lov vositalari

gidrojel, gidrokolloid, poliuretan plyonkalar;
yara muhitini nam saqlab, bitish jarayonini tezlashtiradi.

Bog'lov vositalarining farmakologik va fizik xususiyatlari

Bog'lov materiallari yuqori gigroskopik xususiyatga ega bo'lishi, havoni o'tkazishi va mikroorganizmlar kirib borishini cheklashi lozim. Antiseptik bog'lamlar mikroblarga qarshi ta'sir ko'rsatib, yallig'lanish jarayonini susaytiradi. Zamonaviy bog'lov vositalari esa og'riqni kamaytirish, ekssudatni yutish va yara yuzasini mexanik shikastlanishdan himoyalash xususiyatiga ega.

Klinik amaliyotda qo'llanilishi

Bog'lov vositalari travmatologiya, jarrohlik, dermatologiya va kuyishlar bo'limlarida keng qo'llaniladi. Ayniqsa, surunkali yaralar, trofik yaralar va kuyishlarda zamonaviy bog'lov materiallari davolash samaradorligini oshiradi. Bog'lov vositasini tanlashda yara turi, infeksiya xavfi va bemorning umumiy holati hisobga olinishi zarur.

Xulosa: Bog'lov vositalari davolash jarayonining ajralmas qismi bo'lib, ularning to'g'ri tanlanishi yara bitishini tezlashtiradi va asoratlarni rivojlanishining oldini oladi. Zamonaviy bog'lov materiallaridan oqilona foydalanish tibbiy yordam sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi.